

DIENST ARNHEM 1^e ADVENT 29 NOVEMBER 2020

INLEIDING

Vandaag begint de adventstijd, de eerste week van vier weken, de eerste zondag van vier zondagen voor kerst.

Advent is een tijd van verwachting, hoopvol verwachten van komen, verwachten van de komst van de messias. Wat is een messias? Was Jezus een messias?

In uw kerkblad heb ik iets geschreven. Over verwachten. Verwachten is het thema van deze dienst. Ook schreef ik daarin dat verwachten/verwachtingen een grote rol spelen, ook in ons leven. Heeft u er iets van kunnen vinden?

Hier sta ik vanmorgen als voorganger; wat verwacht u nu van mij?

Hier bent u bijeen als gemeente; wat verwacht u van uw gemeente?

Laten we het daar vanmorgen over hebben.

VERMANING

Zusters en broeders,

Vandaag is het de eerste adventszondag, de kaars is aangestoken. Het licht van de kaars is symbool van de aanwezigheid van God in ons midden. Licht dat de duisternis verdrijft.

Advent is een deel van het kerkelijk jaar. Ooit heeft men het kerkelijk jaar ontworpen. Hoogtepunten daarin zijn de feestdagen zoals straks als eerste het kerstfeest. Later pasen en pinksteren.

Alle zondagen hebben een naam gekregen. Vandaag eerste advent, is dat zondag levavi. Levavi betekent verheffen, opheffen. In psalm 25:1-4 is dat mooi beschreven:

Tot U, Here, hef ik mijn ziel op;
mijn God, op U vertrouw ik; laat mij niet
beschaamd worden,
laten mijn vijanden niet over mij juichen.
Ja, allen die U verwachten, worden niet
beschaamd,
Beschaamd worden wie trouweloos handelen
zonder oorzaak.
Here, maak mij uw wegen bekend,
Leer mij uw paden.

Advent gaat over komst, over aankomst, toekomst, verwachting van de op komst zijnde verandering.

Daarover gaat het ook in onze eerste lezing vanmorgen uit het boek Jesaja.

In dit gedeelte gaat het over de berg des Heren, dat is de berg waarop Jeruzalem is gebouwd, waar het huis van God is gebouwd, dat is de tempel. Daar zal men leren de paden van God te bewandelen, zoals beschreven in de wet. Zwaarden zullen tot ploegscharen gesmeed worden en speren tot snoeimessen. Vrede zal er zijn. Komt, laten wij wandelen in het licht des Heren. Daar gaat het over LICHT. En lam naast leeuw.

En in psalm 121: ik hef mijn ogen op naar de bergen: vanwaar zal mijn hulp komen? Mijn hulp is van de Here.

En in psalm 122: ik was verheugd, toen men mij zei: Laten wij naar het huis des Heren gaan. Onze voeten staan in uw poorten, o Jeruzalem. Jeruzalem gebouwd als een stad, die wel samengevoegd is; waarheen de stammen opgaan, de stammen des Heren.

ADVENT: over licht gaat het, over licht in duistere tijden. Licht tegenover duisternis. Kaarsen worden daarom aangestoken als symbool.

Zo begint lied 433:

Kom tot ons, de wereld wacht,
Heiland, kom in onze nacht,
licht dat in de nacht begint,
kind van God, Maria's kind.

De wereld wacht: dat is de verwachting.

Licht dat in de nacht begint: hier is de nacht symbool van duisternis, duisternis, tijden van duisternis die ook ons kunnen treffen.

Kind van God dat de duisternis verdrijft.

Verwachten.

Israël had geen koning, wel een priester, een belangrijke priester zoals Samuel. Het volk moppert: wij willen een koning, een koning zoals de volken rondom ons. Daar is Samuel het niet mee eens maar van God moet hij voor een koning zorgen. Dat wordt Saul, hij wordt tot koning gezalfd. Een gezalfde koning: dat betekent dat de koning moet zorgen voor vrede en gerechtigheid. Voor een gezalfde is dit het Hebreeuwse woord: messias.

Maar met Saul gaat het verkeerd en loopt het niet goed af. Na hem wordt David tot koning gezalfd, een nieuwe gezalfde/messias. Ook voor hem zijn vrede en gerechtigheid de belangrijkste taak. Zorgen dat het volk in vrede en gerechtigheid kan leven.

Met het volk zal het niet altijd goed gaan. Het land Israël wordt veroverd en voor de Israëlieten volgt er ballingschap. Het volk is in rouw en verdriet gedompeld. Duisteretijden. Is er nog hoop? Aan Babels stromen zitten zij gevangen. Psalm 137: Aan Babels stromen daar zaten wij, ook weenden wij, als wij aan Sion dachten, aan de wilgen daar, hingen wij onze citers. Licht of duisternis. Is er hoop?

Jesaja, de profeet ziet een nieuwe toekomst. Hij is een ziener, hij is een profeet die een visioen heeft, een visioen van een betere toekomst. Verwachting van een wereld zoals God die wil. Daarvan lezen we bij Jesaja.

De ballingschap is benauwenis, verdreven van huis en haard, verdreven van de plaats waar je woonde, verdreven van je heem, van je heim. Dat levert heimwee op, verlangen om terug te keren, verwachten dat het weer goed zal komen. Er is een nieuwe toekomst te verwachten. De profeet ziet die nieuwe toekomst achter de horizon. Dit zegt Jesaja onder andere:

De steppe zal bloeien;

De wolf zal bij het schaap verkeren;

De panter zal zich neerleggen bij het bokje;

Het kalf, de jonge leeuw en het mestvee zullen samen zijn;

Een kleine jongen zal ze hoeden;

De koe en de berin zullen samen weiden;

De leeuw zal stro eten.

En nog meer.

Men zal geen kwaad doen en geen verderf stichten op heel mijn heilige berg.

De profeet spreekt het volk moed in, er komt licht in de duisternis.

Gemakkelijk gezegd? Nou nee, zo gemakkelijk is het meestal niet. Je kunt de moed verliezen, de moed laten zakken, het hoofd laten zakken. Nu is het zondag levavi: opheffen, hef je hoofd op. En we vragen God: verhef uw aangezicht over ons. Of zoals in deze psalm: Heft op uw hoofden poorten wijd, wie is het die hier binnenschrijdt? De verwachte messias? Wie zal bevrijden van de overheersing?

We vieren de geboorte van Jezus. Is Hij het die wij verwachten, de messias? Is Hij het die wij verwachten, laat Johannes de Doper vragen.

Het volk lijdt onder de overheersing van de Romeinse bezetter, het volk leeft in een soort van ballingschap. Wie zal ons bevrijden? Jezus, koning, priester, profeet. Het volk heeft verwachtingen, maar zijn het gerechtvaardigde verwachtingen? Mogelijke of onmogelijke verwachtingen? Zal Jezus het zwaard opnemen tegen de overheerser?

Jezus, vredesvorst, Hij spreekt over een nieuwe aarde waar vrede en gerechtigheid heerst. Waar je omziet naar de wees, de weduwe en de vreemdeling.

Je hebt de hongerige gevoed, je hebt de dorstige te drinken gegeven, je hebt de vreemdeling gehuisvest, je hebt de naakte gekleed, je hebt de zieke bezocht, je hebt de gevangene bezocht.

Zo gehandeld kan het licht de duisternis verdrijven; dan gaan daden woorden te boven.

De Israëlieten waren verslagen door een Syrisch-Fenicische macht. Zij hebben Jeruzalem veroverd, de tempel geruïneerd en alles was heilig is, ontwijd. Onder leiding van Judas de Makkabeeër wordt Jeruzalem heroverd. Maar het is alles duisternis; van de gewijde olie is niets terug te vinden. Geen licht meer. Totdat er een klein flesje wordt gevonden waarin nog gewijde olie. Daarmee wordt het licht ontstoken. De volgende dag is het flesje opnieuw gevuld; zo gaat dat acht dagen lang. Daarna heeft de hogepriester opnieuw olie gewijd.

Ieder jaar, eind december wordt het lichtfeest, Chanoeka, gevierd met de Chanoekia, de achtarmige kandelaar.

Hoe is het hier, in de gemeente, in deze tijd van corona?

Wie voelt zich eenzaam, wie heeft verdriet, wie voelt zich gevangen in afzondering? Teleurstelling, verdriet? Bent u nog samen, bent u alleen? Sommige mensen durven nauwelijks naar buiten, durven niet naar de kerk, missen de gemeente. Er is eenzaamheid.

Gemeente-zijn betekent: er ook voor de ander zijn: bezoek, een bemoedigende kaart sturen, mensen bellen. Laten weten en voelen dat ze niet alleen staan, dat de gemeente er nog voor hen is.

Je zuster en broeder hoop geven, aandacht hoop op betere tijden. Wat verwachten we van elkaar als doopsgezinde gemeente? Door daden kunnen we laten zien dat we werkelijk gemeente zijn.

Op deze chanoekia staat, in het Hebreeuws: HANEROT HALELOE KODESJ HEM, dat is: de lichten zullen tot zegen zijn. Laten ook wij een licht en tot zegen zijn voor de ander.

AMEN.